

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2/4950 din 24.03.2023

La nr.03/2-2330 din 20.03.2023

Ministerul Justiției

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor (număr unic 164/MJ/2023).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 5 (cinci) file.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2023.03.24 18:26:51 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/8614 din 24.03.2023

la proiectul de lege privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor (număr unic 164/MJ/2023)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Justiției, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Justiției, precum și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

De asemenea, autorul a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată respectarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile web indicate supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost asigurată.

1.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: *„Finalitățile urmărite de promovarea prezentului proiect de lege sunt următoarele: - îmbunătățirea mecanismului de evaluare și selecție a judecătorilor, inclusiv prin comasarea Colegiului de selecție cu Colegiul de evaluare; - capacitatea colegiului nou creat cu pârghii și instrumente de lucru suplimentare, pentru ca să devină cu adevărat eficient și mult mai incisiv în procesul de selectare și evaluare a subiecților; - revizuirea criteriilor și procedurii de selecție a candidaților la funcția de judecător și a celor de evaluare a judecătorilor; - sporirea clarității și preciziei criteriilor de selecție și a celor de evaluare; - asigurarea aprecierii obiective și echidistante a candidaților la funcția de judecător sau, după caz, a judecătorilor în funcție.”*

Autorul a mai precizat că, *„[...] necesitatea elaborării și promovării prezentului proiect de lege rezultă din următoarele documente de politici: - Planul de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în avizul său privind cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană (măsura nr.1.1, acțiunea 3), aprobat de Comisia Națională pentru Integrare Europeană, la 4 august 2022: „Elaborarea conceptului de modificare a unor acte legislative pentru îmbunătățirea capacității și reformarea comisiilor de selecție și evaluare a performanțelor judecătorilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii”; - Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.235/2021 (acțiunea nr.3.6.2): „Modificarea cadrului normativ în vederea consolidării colegiilor de selecție și evaluare a performanțelor judecătorilor”; - Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025, aprobată prin Legea nr.211/2021 (acțiunea nr.1.1.4 lit. c): „Modificarea cadrului legal în vederea consolidării colegiilor de selecție și evaluare a performanțelor judecătorilor”.*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune adoptarea unei noi legi privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor, fiind reglementate unele aspecte precum sunt: 1. comasarea Colegiului de selecție cu Colegiu de evaluare într-un singur Colegiu de selecție și evaluare a judecătorilor; 2. modalitatea de reducere a volumului de lucru și de remunerare a membrilor Colegiului nou format; 3. instituirea unei condiții suplimentare pentru accesarea în funcția de membru al Colegiului - experiența de muncă; 4. reglementarea mai detaliată a criteriilor de selectare a candidaților la funcția respectivă; 5. subiecții care au dreptul de a iniția evaluarea performanțelor judecătorilor; 6. extinderea termenului și reducerea temeiurilor ce determină realizarea evaluării extraordinare a judecătorilor etc.

1.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public privind crearea unui cadru normativ coerent care reglementează domeniul sistemului judecătoresc, în ce privește procedura de selecție a candidaților la funcția de judecător și evaluarea performanțelor a judecătorilor.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară".

Potrivit notei informative: „Pentru implementarea proiectului vor fi necesare resurse financiare în mărime de 2 631,8 mii lei/an, necesare pentru achitarea indemnizațiilor lunare pentru cei 9 membri ai CSEJ.”

Referitor la descifrarea detaliată a calculelor, acestea sunt prezentate în Analiza de impact în procesul de fundamentare a proiectului de lege expertizat, unde autorul a precizat că, „[...] că pentru anul 2023, pentru membrii CSM a fost stabilită valoarea de referință în mărime de 2 600 lei. Astfel, remunerarea lunară a Președintelui CSM va fi egală cu: $14,53 \times 2600 \text{ lei} = 37\,780 \text{ lei/lună}$.

Reieșind din această sumă, prezentăm următoarele calcule estimative: - indemnizația lunară a unui membru CSEJ va fi egală cu: $(37\,780 \text{ lei/lună} : 10) \times 5 \text{ ședințe} = 18\,890 \text{ lei/lună}$. - indemnizația lunară a 9 membri CSEJ va fi egală cu: $18\,890 \text{ lei/lună} \times 9 = 170\,010 \text{ lei/lună}$. - pentru achitarea indemnizației celor 9 membri pe parcursul a 12 luni va fi necesară suma de: $170\,010 \text{ lei/lună} \times 12 \text{ luni} = 2\,040\,120 \text{ lei/an}$.

Menționăm că la suma remunerației indicate supra se va calcula contribuții de asigurări sociale de stat obligatorie în proporție de 29 %, ce va constitui 591 634,80 lei/an. Astfel, suma totală necesară va constitui 2 631 754,80 lei/an sau 2631,8 mii lei.

Pentru comparație, precizăm că pentru remunerarea membrilor actualelor colegii de evaluare și de selecție a judecătorilor, în bugetul CSM a fost prevăzută suma de 1 169,8 mii lei.

Respectiv, impactul proiectului se estimează la 1 462,0 mii lei. Pentru anul în curs, suma necesară pentru implementarea proiectului nu va fi substanțială, or remunerarea membrilor noului colegiu comasat, potrivit noilor reguli ar putea demara începând cu a doua jumătate a anului.

Totodată, în condițiile în care colegiile sunt nefuncționale, suma alocată pentru anul 2023 ar fi suficientă pentru remunerarea membrilor noului colegiu.”

Deși au fost prezentate careva calcule și s-a indicat precum că suma alocată pentru anul 2023 ar fi

suficientă pentru remunerarea membrilor noului colegiu, în condițiile în care colegiile actuale sunt nefuncționale, asupra acestor mijloace nu s-a expus Ministerul Finanțelor. Or, de stabilirea exactă a cuantumului mijloacelor bănești disponibile, precum și a surselor de acoperire a acestora, depinde implementarea proiectului.

Ca urmare, aprobarea unor noi angajamente fără acoperire financiară sau acoperire financiară insuficientă, încalcă principiul sustenabilității bugetare. Art.10 din Legea nr.181/2014 prevede expres că, *„Politica bugetar-fiscală și prognozele macrobugetare pe termen mediu, în baza cărora se fundamentează bugetele anuale, se elaborează în conformitate cu regulile bugetar-fiscale stabilite și se actualizează periodic pentru a asigura stabilitate macroeconomică și sustenabilitate finanțelor publice pe termen mediu și lung.”*

Totodată, conform art.17 din Legea nr.181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, *„(1) Proiectele de acte normative cu impact financiar asupra bugetelor se supun expertizei financiare în conformitate cu legislația ce reglementează modul de elaborare a actelor normative. (2) Pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.”*, iar potrivit art.34 alin.(5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, *„Expertiza financiară este efectuată de către Ministerul Finanțelor, este obligatorie pentru proiectele care au impact asupra bugetului public și are menirea de: a) a asigura concordanța prevederilor proiectului cu legislația din domeniul financiar; b) a evalua cheltuielile pentru realizarea noilor reglementări; c) a semnala deficiențele cu caracter financiar și a prognoza consecințele în domeniul financiar”*.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *„textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

În mare parte, textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017. Însă, unele norme din proiect conțin formulări ambigue, ceea ce va permite la aplicare practici diverse de interpretate, practici care pot fi abuzive (analiza detaliată a factorilor de risc și riscuri de corupție este prezentată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție).

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări privind activitatea Colegiului de selecție și evaluare a judecătorilor, care, potrivit art.10 alin.(1) din proiect, „[...] se constituie în subordinea Consiliului Superior al Magistraturii și are drept scop asigurarea selecției candidaților pentru funcția de judecător, promovării judecătorilor la instanțe judecătorești superioare, numirii judecătorilor în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță judecătorească, precum și asigurarea evaluării performanțelor judecătorilor.” Însă, unele norme din proiect instituie atribuții abuzive pentru Colegiu la solicitarea de către acesta a actelor și informații de la președinții instanțelor de judecată, Ministerul Justiției, alte autorități publice, persoane juridice de drept public sau de drept privat (aspectele date au fost analizate detaliat în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție).

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -	
Art.3 alin.(1) lit.e) potrivit proiectului de lege privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor Art.3 Criteriile de selecție a candidaților la funcția de judecător [...] (1) Selecția candidaților la funcția de judecător are loc în baza următoarelor criterii: [...] e) alte activități extrajudiciare.	
Obiecții: Norma prenotată nu reglementează clar tipul de activități care se încadrează în categoria de activități extrajudiciare și nici nu face trimitere la actul normativ care stabilește exhaustiv lista acestora. Respectiv, omisiunea de a reglementa clar și fără echivoc aspectul menționat supra lasă loc de subiectivism în procesul de selecție la funcția de judecător, iar ca urmare sunt create premise pentru Colegiu de selecție și evaluare a judecătorilor de a stabili la latitudinea sa categoria de activități care se încadrează în activități extrajudiciare și vor fi luate în considerare la stabilirea punctajului. Or, accesul la o carieră în sistemul judiciar se bazează pe principiile meritocrației și egalității, iar procesul de selecție trebuie să fie efectuat în mod obiectiv, imparțial și transparent.	
Recomandări: Reformularea normei în vederea reglementării clare a categoriilor de activități care se încadrează în activități extrajudiciare și constituie unul din criteriile în baza căruia are loc selectarea candidaților la funcția de judecător.	
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale

Art.6 alin.(4) și (8) potrivit proiectului de lege privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor

Articolul 6. Evaluarea ordinară [...]

(4) În cazul acordării calificativului „insuficient”, judecătorul este supus evaluării extraordinare în termenul stabilit de Colegiu. [...]

(8) Regulamentul menționat la alin.(5) se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii.

Obiecții:

Normele analizate sunt formulate confuz cu referire la termenul în care judecătorul este supus evaluării extraordinare, în cazul acordării calificativului „insuficient” și termenul în care regulamentul menționat la alin.(5) se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii.

Expresia utilizată la alin.(4) din art.6 „*termenul stabilit de Colegiu*” și expresia din alin.(8) din art.6 „*se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii*” au un sens vag și nu exprimă cu exactitate termenul în care Colegiu va supune evaluării judecătorul care a obținut calificativul „insuficient” la evaluarea ordinară și termenul în care Consiliul este obligat să publice pe pagina sa web oficială regulamentul menționat la alin.(5) din aceeași normă.

Astfel, lipsa unor termene clare va acorda persoanelor responsabile competența de a institui și de a stabili/prelungi termenele fără careva restricții sau obligații de a oferi o justificare clară pentru asemenea prelungiri.

Recomandări:

La alin.(4) din art.6, se recomandă stabilirea unui termen concret în care este supus evaluării extraordinare judecătorul care a obținut calificativul „insuficient” la evaluarea ordinară.

La alin.(8) din art.6, se recomandă stabilirea unui termen concret în care se impune plasarea pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Magistraturii a regulamentul menționat la alin.(5) din art.6 potrivit proiectului.

Factori de risc:

- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.11 alin.(1) lit.b) potrivit proiectului de lege privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor

Articolul 11. Condiții pentru candidații la funcția de membru al Colegiului

(1) În funcția de membru al Colegiului din rândul judecătorilor poate fi ales candidatul care întrunește următoarele condiții: [...]

b) nu a fost sancționat disciplinar sau termenul de acțiune a sancțiunii disciplinare a expirat

Obiecții:

În formula propusă de autor, norma cuprinsă la art.11 alin.(1) lit.b) din proiect, comportă un grad sporit de incertitudine referitor la condiția lipsei de sancțiuni disciplinare. Astfel, conchidem că sensul redat prin formularea „*nu a fost sancționat disciplinar*” se contrazice cu expresia „*termenul de acțiune a sancțiunii disciplinare a expirat*”. Or, odată ce termenul de acțiune a sancțiunii disciplinare a expirat, se prezumă că persoana nu este sancționată disciplinar.

Recomandări:

Așadar, considerăm oportun de a reformula norma astfel încât să fie exclus sensul contradictoriu al acesteia.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive

Riscuri de corupție:

- Generale

- 4 -

Art.12 alin.(2) potrivit proiectului de lege privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor

Articolul 12. Alegerea și numirea membrilor Colegiului

(1) Membrii Colegiului din rândul judecătorilor sînt aleși de Adunarea generală a Judecătorilor.

(2) Candidații din rândul judecătorilor pentru funcția de membru al Colegiului pot efectua campanie de promovare. Regulile cu privire la campania judecătorilor candidați pentru Consiliul Superior al Magistraturii și modul de alegere a acestora se aplică în mod corespunzător. Se consideră aleși membri ai Colegiului, candidații care au obținut cel mai mare număr de voturi la Adunarea Generală a Judecătorilor, în ordinea descrescătoare a voturilor.

Obiecții:

Analizând norma precitată, această asigură dreptul candidaților la funcția de membru al Colegiului de selecție și evaluare a judecătorilor de a efectua campanie de promovare, nefiind clar în acest sens unele aspecte privind modul de organizare a unei campanii de promovare, și anume: acțiunile desfășurate de către candidați în vederea realizării sarcinilor de promovare a candidaturii sale în Colegiu, estimarea resurselor necesare pentru a desfășura o astfel de campanie, perioada de desfășurare a unei campanii de promovare (începutul și încheierea), se va suprapune cu activitatea de bază sau nu (va aduce atingere sau nu la exercitarea atribuțiilor de serviciu) etc. Lipsa unor astfel de reglementări va determina discreția periculoasă a subiecților enunțați de a stabili reguli convenabile propriilor interese referitor la modul de organizare/desfășurare a campaniei de promovare la funcția de membru al Colegiului.

În subsidiar, analizînd per ansamblu prevederile proiectului de lege supus expertizei, acesta nu cuprinde norme cu referire la aspectele menționate, și nici nu face trimitere la vreun act normativ care stabilește modul de desfășurare a campaniei de promovare. Formularea conținută în textul normei de genul „regulile cu privire la campania judecătorilor [...] și modul de alegere acestora se aplică în mod corespunzător” are sens confuz și generează posibilitatea alegerii de către responsabili a interpretării celei mai convenabile, deoarece, reiterăm, norma respectivă nu relevă nici într-un fel modul de organizare/desfășurare a campaniei de promovare, determinarea acestui fapt aparent fiind lasat la discreția candidatului.

Recomandări:

Se recomandă completarea proiectului cu norme care stabilesc clar și fără echivoc modul de organizare a unei campanii de promovare, care poate fi efectuată de către candidații din rândul judecătorilor pentru funcția de membru al Colegiului de selecție și evaluare a judecătorilor.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Norme de trimitere defectuoase
- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Legalizarea actelor de:
  - depășire a atribuțiilor de serviciu
  - abuz de serviciu

Art.21 alin.(1) potrivit proiectului de lege privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor

Articolul 21. Asigurarea activității Colegiului

(1) În vederea exercitării atribuțiilor sale, Colegiul are dreptul să solicite președinților instanțelor de judecată, Ministerului Justiției, altor autorități publice, persoanelor juridice de drept public sau de drept privat toate actele și informațiile necesare, inclusiv în format electronic.

Obiecții:

Formularea utilizată de autor în norma analizată are un sens confuz și va permite interpretări abuzive la aplicare. Dreptul instituit prin prevederea formulată la art.21 alin.(1) din proiect poate genera apariția riscului de corupție care constă în faptul că subiectul, la caz Colegiul de selecție și evaluare a judecătorilor va deține discreții referitor la solicitarea de acte și informații de la președinții instanțelor de judecată, Ministerul Justiției, alte autorități publice, persoane juridice de drept public sau de drept privat. În sensul dat, membrii Colegiului vor fi în drept să solicite și să acceseze orice informație și cu depășirea competențelor sale.

Instituirea unor atribuții abuzive Colegiului va face imposibilă tragerea la răspundere a factorilor de decizie, care la implementare vor conștientiza impunitatea pentru abuzurile săvârșite în procesul de aplicare, ceea ce va perpetua săvârșirea abuzurilor sau depășiri ale atribuțiilor de serviciu.

Recomandări:

Completarea la art.21 alin.(1) cu textul „conform legislației și în limitele competenței”.

Factori de risc:

- Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice

Riscuri de corupție:

- Legalizarea actelor de:
  - abuz de serviciu
  - depășire a atribuțiilor de serviciu

Art.23 potrivit proiectului de lege privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor

Articolul 23. Informația privind activitatea Colegiului

Colegiul prezintă, anual, Consiliului Superior al Magistraturii raportul privind activitățile desfășurate, care ulterior se publică pe pagina web a acestuia.

Obiecții:

În conținutul normei nu este prevăzut un termen concret în limita căruia Colegiul de selecție și evaluare a judecătorilor este obligat să prezinte Consiliului Superior al Magistraturii raportul anual de activitate. Respectiv, lipsa unor termene concrete în acest sens poate admite situații în care acești termeni vor fi stabiliți la propria discreție de către Colegiu.

Respectiv, formula propusă de proiect va lăsa loc de interpretări abuzive din partea membrilor Colegiului, iar ca urmare va apărea discreția excesivă de a aprecia și stabili în fiecare caz separat termene care îi sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile.

Recomandări:

Se recomandă completarea art.23 cu prevederi privind data limită de prezentare Consiliului Superior al Magistraturii de către Colegiul de selecție și evaluare a judecătorilor a raportului anual de activitate (spre exemplu, se propune următorul cuprins: „*Colegiu prezintă Consiliului Superior al Magistraturii, până la data*

de X, raportul anual de activitate. Raportul se publică pe pagina web al Consiliului în termen de X zile de la data aprobării de către acesta”).

Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa/insuficiența transparenței funcționării entităților publice	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale
---	--

IV. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Justiției în scopul îmbunătățirii mecanismul de evaluare și selecție a judecătorilor, inclusiv prin comasarea Colegiului de selecție cu Colegiul de evaluare, pentru ca să devină cu adevărat eficient și mult mai incisiv în procesul de selectare și evaluare a subiecților, revizuirea criteriilor și procedurii de selecție a candidaților la funcția de judecător și a celor de evaluare a judecătorilor, sporirea clarității și preciziei criteriilor de selecție și a celor de evaluare, asigurarea aprecierii obiective și echidistante a candidaților la funcția de judecător sau, după caz, a judecătorilor în funcție.

Se atestă necesitatea efectuării unui studiu de impact financiar, stabilit în art.16-17 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. Or, aprobarea unor noi angajamente fără acoperire financiară sau acoperire financiară insuficientă, încalcă principiul sustenabilității bugetare. Art.10 din Legea nr.181/2014 prevede expres că, „*Politica bugetar-fiscală și prognozele macrobugetare pe termen mediu, în baza cărora se fundamentează bugetele anuale, se elaborează în conformitate cu regulile bugetar-fiscale stabilite și se actualizează periodic pentru a asigura stabilitate macroeconomică și sustenabilitate finanțelor publice pe termen mediu și lung.*”

Unele norme din proiect instituie atribuții abuzive pentru Colegiul de selecție și evaluare a judecătorilor la solicitarea de către acesta a actelor și informațiilor de la președinții instanțelor de judecată, Ministerul Justiției, alte autorități publice, persoane juridice de drept public sau de drept privat.

La fel, proiectul este lacunar în ce privește termenul în care este supus evaluării extraordinare judecătorul care a obținut calificativul „insuficient” la evaluarea ordinară, sursa și termenul în care Colegiu este obligat să publice regulamentul de organizare și funcționare, intervalul de timp în care se desfășoară ședințele Colegiului, data limită de prezentare Consiliului Superior al Magistraturii de către Colegiul a raportului anual de activitate, termenul în care se impune plasarea pe pagina web oficială a Consiliului a regulamentul privind modul de evaluare a performanțelor judecătorilor, precum și modul de organizare a unei campanii de promovare de către candidatul la funcția de membru al Colegiului din rândul judecătorilor.

Prin urmare, se recomandă revizuirea proiectului de decizie prin prisma obiecțiilor și recomandărilor prezentate în raportul de expertiză anticorupție.

24.03.2023

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Digitally signed by Vameș Xenia
Date: 2023.03.24 18:22:31 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Xenia VAMEȘ, Inspector principal

